

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Michala Jantoše a soudkyň JUDr. Markéty Fialové a Mgr. Barbory Berkové ve věci

žalobce: **P. N.**

t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Bělušice
Bělušice, 435 26 Bečov u Mostu

proti

žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**

sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 8. 2023, č. j. MSP-425/2018-OSV-OSV/9,
ve věci neposkytnutí informací,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobce dne 29. 5. 2018 podal k Vrchnímu soudu v Olomouci (dále jen „VSOL“) žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“), kterou se domáhal poskytnutí této informace: *ve věci povinného sp. zn. 81 T 1 /2017 (KS Olomouc) vedené u povinného pod sp. zn. 5 To 22/2018 poskytnutí informace, a to kolikrát od podání obžaloby ve věci žádal o nahlédnutí do spisu.* VSOL rozhodnutím ze dne 31. 5. 2018, sp. zn. Si 83/2018 odmítl žalobci tuto informaci poskytnout. Na základě podaného odvolání žalovaný rozhodnutí VSOL zrušil rozhodnutím ze dne 21. 6. 2023, č. j. MSP-425/2018-OSV-OSV/6 a věc mu vrátil k novému projednání. VSOL následně rozhodnutím ze dne 11. 7. 2023, sp. zn. Si 83/2018 opětovně odmítl požadovanou informaci žalobci poskytnout s odůvodněním, že požadovanou informaci nemá k dispozici a ani nemá zákonnou povinnost tuto informaci v dispozici mít. Proti rozhodnutí VSOL ze dne 11. 7. 2023 si žalobce podal odvolání, které žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl.
- Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný posuzoval žádost nikoliv k okamžiku jejího podání, kdy VSOL měl trestní spis od 5. 3. 2018 do 4. 12. 2018 v dispozici, nýbrž k aktuálnímu stavu.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

VSOL si mohl trestní spis vyžádat (viz § 192 odst. 1 a 2 instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. j. 505/2001-Org). Odůvodnění žalovaného v bodě 25 a 26 napadeného rozhodnutí je zmatečné, když je v něm konstatováno, že *žadatelem zmíněné odborné vyjádření neobsahuje*. Uvedené se však týká jiné věci. Požadovaná informace je pro žalobce dle jeho tvrzení cenná. Podle jeho názoru je nutné taktéž posoudit, k jakému datu se dostupnost informací posuzuje.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a uvedl, že žalobci byla v souladu s § 3 odst. 6 informačního zákona poskytnuta doprovodná informace o neexistenci požadované informace u orgánu prvního stupně (VSOL), tj. o nedostupnosti požadované informace včetně informace, který subjekt (krajský soud) s ní disponuje. Žalobce se mohl žádostí obrátit přímo na krajský soud. VSOL nemůže za žalobce či v jeho zájmu konat vyhledávací činnost ve vztahu k jiným subjektům.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O věci soud rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
5. Podstatou věci je odmítnutí žalobcovy žádosti o informace, na základě které se domáhal poskytnutí informace o jeho vlastní činnosti/aktivitě v průběhu trestního řízení, které proti němu bylo vedeno. Krajský soud se s ohledem na takto koncipovanou žalobu v první řadě zabýval otázkou naplnění žalobcovy věcné legitimace. V souladu s ustanovením § 65 odst. 1 s. ř. s. se totiž žalobou proti rozhodnutí správního orgánu může bránit ten, kdo tvrdí, že byl takovým rozhodnutím na svých právech zkrácen (případně že ke zkrácení jeho práv došlo v důsledku porušení jeho práv v předcházejícím řízení). Nezbytnou podmínkou pro to, aby se soud podanou žalobou mohl věcně zabývat, je proto tvrzení žalobce o zásahu do jeho práv, jež musí být dostatečně konkrétní.
6. Krajský soud při posouzení nadnesené otázky vycházel v první řadě z podstaty práva na informace. Právo na informace patří mezi ústavně garantovaná politická práva, přičemž podle čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod jsou státní orgány a orgány územní samosprávy *povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti*. Podle Ústavního soudu (dále jen „ÚS“) *toto základní právo a jemu odpovídající povinnost orgánu veřejné moci je klíčovým prvkem vztahu mezi státem a jednotlivcem; jeho smyslem je participace občanské společnosti na věcech veřejných, tzn. že informování veřejnosti se týká fungování veřejné moci jako takové; pomocí těchto informací ji může veřejnost kontrolovat* (nález ÚS ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, obdob. rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67). Pakliže je onou podstatou poskytování informací o činnosti veřejné moci za účelem umožnění její kontroly ze strany veřejnosti, pak otázka dotčení právní sféry žalobce odmítnutím jeho žádosti o informace týkající se jeho vlastní (žalobcovy) činnosti vyvstává o to naléhavěji. Za této situace proto bylo nezbytné, aby žalobce krajskému soudu dostatečně konkrétně osvětlil, z jakých důvodů je na takový postup žalovaného, potažmo VSOL, nutno nahlížet jako na zásah do jeho právní sféry. Jinými slovy, jak jej uvedený postup zkrátil na jeho právech. Žalobce však v této souvislosti krajskému soudu tvrdil toliko, že požadovaná informace je pro něj cenná. Krajský soud však takové tvrzení v kontextu nyní projednávané věci shledává jako zcela nedostatečné a pro absenci jakékoliv další argumentace v něm zkrácení žalobcových práv neshledal.

7. K právě uvedenému závěru jej přivedla mj. skutečnost, že jak ÚS, tak obecné soudy při aplikaci práva vycházejí ze zásady *de minimis non curat praetor*, tedy ze zásady, že právní ochrana není poskytována porušením práva zanedbatelného významu, neboť zájem na ochraně práv v takových případech ustupuje zájmu na efektivnosti využití státního aparátu. Jak ÚS uvedl např. v usnesení ze dne 23. 11. 2016, sp. zn. IV. ÚS 941/16, ve věcech tzv. objektivně bagatelního významu zanedbatelný zásah do subjektivních práv jednotlivce není již z kvalitativního hlediska obecně schopen založit porušení základních práv a svobod.
8. V návaznosti na uvedené pak judikatura správních soudů ve vztahu k zásahu do právní sféry žalobců trvá na dosažení určité minimální intenzity dopadu zásahu do jejich práv s tím, že [o]chranu (...) je nutné poskytnout jen proti nezákonným postupům, které představují reálný (nikoliv jen imaginární či mizivý) dopad do práv žalobce. Judikatura správních soudů zpravidla akceptuje požadavek určité minimální intenzity nezákonného postupu v hodnocení okolností konkrétní věci. Obdobně jako drobné pochybení ve správním řízení není důvodem pro rušení výsledného rozhodnutí, tak ani drobné pochybení, které mohlo zasáhnout veřejná subjektivní práva jednotlivce, nemá být v souladu s prosazovanou zásadou *de minimis non curat praetor* (malíčkostmi se soudce nezabývá) označeno za nezákonný zásah. (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2023, č. j. 4 As 99/2022-66, bod 19 a tam odkazovanou judikaturu nebo nejnověji též rozsudek téhož soudu ze dne 23. 7. 2024, č. j. 3 As 306/2023-27, body 35 a násl.). Byť se jedná o judikaturu ve vztahu k tzv. zásahovým žalobám dle § 82 a násl. s. ř. s., má krajský soud za to, že jsou tyto závěry (s nimiž se plně ztotožňuje) aplikovatelné i v řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí dle § 65 s. ř. s. (jako v nyní projednávané věci). A to právě zejména pokud jde o otázku věcné legitimace, jelikož existence zásahu do právní sféry/zkrácení na právech je dle § 65 s. ř. s. rovněž její nezbytnou podmínkou.
9. Vztaženo na nyní projednávanou věc, tvrzené zkrácení žalobcových práv spočívající v odeprání poskytnutí pro něj cenné informace, ve skutečnosti dle krajského soudu z povahy věci nepředstavuje zkrácení na právech za situace, kdy se předmětná informace měla týkat žalobcovy vlastní činnosti, a tudíž jde přirozeně o informaci, o které měl žalobce povědomí sám i bez aktivity správních orgánů. Nemluvě o tom, že požadovanou informaci si žalobce, aniž by zatěžoval justiční systém, mohl prostřednictvím institutu nahlížení do trestního spisu sám (případně prostřednictvím svého obhájce) ověřit/zjistit. Nebylo-li tomu tak, případně jsou-li s neposkytnutím dotčené informace spojeny důsledky skutečně zasahující do práv žalobce, měl o tom žalobce soud zpravit. Krajský soud se však nemůže ubránit dojmu o přinejmenším pochybnosti vzbuzujícím účelu podané žaloby. Ostatně konkrétně ve vztahu k žalobci již i NSS výslovně mluví o jeho zálibě ve vedení bezúčelných sporů zatěžujících soudní systém jen pro ukojení svého potěšení (bod 37 posledně citovaného rozsudku NSS ze dne 23. 7. 2024, č. j. 3 As 306/2023-27).
10. Krajský soud tak na základě výše uvedeného neshledal existenci žalobcovy věcné legitimace pro absentující tvrzení o (skutečném) zkrácení jeho práv. V důsledku toho soud dále nemohl přistoupit k přezkumu věci samotné. Pouze pro úplnost však dodává, že ačkoli obecně judikatura správních soudů dovozuje, že žádost o informace je nutno posuzovat k okamžiku jejího podání (rozsudek NSS ze dne 20. 10. 2011, č. j. 6 As 33/2011 – 83), v nyní projednávané věci nelze dle názoru soudu odhlédnout od zcela specifické povahy nastalé situace, kdy VSOL postupoval zcela v souladu se zákonem a dotčený spis vrátil zpět ve věci rozhodujícímu krajskému soudu, pročez nebylo jeho povinností mít dotčenou informaci nadále k dispozici (což uvedená judikatura předpokládá). Žalobcem odkazovaná ustanovení vnitřního a kancelářského řádu pro okresní, krajské a vrchní soudy pak obecně upravují

možnost zapůjčení soudního spisu, aniž by však současně stanovila povinnost jejich vyžádání za účelem vyhovění žádosti o informace.

11. Jelikož soud neshledal aktivní věcnou legitimaci na straně žalobce, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
12. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť plně procesně úspěšnému žalovanému v soudním řízení žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 2. října 2024

JUDr. Michal Jantoš v. r.
předseda senátu